

Samenvatting

Aanleiding tot dit advies vormt de adviesaanvraag die de Onderwijsraad in het kader van het projectonderwerp over de modernisering van de gewichtenregeling basisonderwijs heeft ontvangen.

De Onderwijsraad is in dat kader verzocht te adviseren over de mogelijkheid en wenselijkheid van een op termijn aan te brengen samenhang tussen de beleidsterreinen Weer Samen Naar School (WSNS), Leerlinggebonden financiering (LGF) en de gewichtenregeling basisonderwijs in de vorm van één bekostigingsstelsel waarin het geld het kind volgt.

Het 'geld volgt kind principe' (ontworpen voor LGF) staat bekend onder de aanduiding 'rugzak'.

In hoofdstuk 2 van dit advies wordt allereerst ingegaan op de vraag of integratie van de beleidsterreinen WSNS, LGF en de gewichtenregeling basisonderwijs gewenst is. Er wordt bij de vraag naar de mogelijkheid te komen tot één systeem waarin het geld het kind volgt, onderscheid gemaakt tussen het toekennings- en het uitvoeringsniveau.

Achtereenvolgens komen de toekenningsbasis van de drie beleidsterreinen en de vraag naar een uitvoering volgens het 'geld volgt kind principe' aan de orde. De raad komt op basis hiervan tot de conclusie dat het ontwerpen van één bekostigingssysteem volgens het 'geld volgt kind principe' voor zowel LGF, WSNS als de gewichtenregeling niet gewenst is.

Het 'geld volgt kind principe' (de 'rugzak') zal worden ingevoerd bij de (voor gehandicapte leerlingen ontworpen) Leerlinggebonden financiering. De raad beschouwt de problematiek van de gehandicapte leerlingen echter als een bijzonder fenomeen dat zich niet leent voor het in één bekostigingsstelsel onderbrengen met WSNS en de gewichtenregeling.

Ook de samenvoeging van WSNS en de gewichtenregeling basisonderwijs acht de raad ongewenst. De raad beargumenteert waarom hij erop tegen is die twee verschillende beleidslijnen in de toekomst samen te voegen. De (beleids)filosofie en de daarbij behorende criteria waarop de toekenning van gelden voor WSNS is gebaseerd, is van een andere orde dan die van de gewichtenregeling. Naar de mening van de raad moet dit ook zo blijven. Hij concludeert derhalve dat het belangrijk is in het onderwijsbeleid een onderscheid te blijven hanteren in de toekenningscriteria tussen (budgetten voor) zorgleerlingen enerzijds en (voor) achterstandsleerlingen anderzijds.

In hoofdstuk 3 komt, ingegeven door de keuze die de Onderwijsraad (in hoofdstuk 2) heeft gemaakt om WSNS als zelfstandige beleidslijn te handhaven, de bestaande (financiële) constructie van WSNS aan de orde.

Na een terugblik op de ontwikkeling van WSNS en het huidig functioneren ervan, gaat de raad in op de vraag of er alternatieven denkbaar zijn voor de huidige financiële constructie van WSNS. Hierbij komt een andere verdeling van het huidige zorgbudget in de vorm van een rugzak voor zorgleerlingen aan de orde en de open einde financiering. De raad komt tot de conclusie dat de voordelen van een WSNS-rugzak en een open einde financiering niet opwegen tegen de nadelen ervan. Samengevat zijn de argumenten terug te voeren op het feit dat de doelstellingen die aan WSNS ten grondslag liggen met deze keuzes geweld worden aangedaan. Tevens zou een open einde regeling erg veel extra geld gaan kosten.

Tot slot wordt bekeken of er alternatieven denkbaar zijn voor het wegwerken van de wachtlijsten speciaal basisonderwijs. Hierbij gaat de voorkeur van de raad uit naar het toepassen van een hardheidsclausule (onder strikte voorwaarden meer zorgbudget) voor die gebieden waar de (grootste) wachtlijsten zijn.